

Notat

Til Folketingets Europaudvalg

11. september 2018

Høringssvar om Kommissionens meddelelse om en ny europæisk kultur-dagsorden

KOM(2018) 267

Notatet fremsendes også til Folketingets Kulturudvalg

Meddelelsen er blevet sendt i bred høring til en kreds af berørte interessenter.

Der er ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar fra følgende:

Amatørernes Kunst & Kultur Samråd AKKS (6/8), Bibliotekarforbundet (10/8), Creative Europe Desk DK (10/8), Dansk Arbejdsgiverforening (8/8), Dansk Folkeoplysnings Samråd (10/8), Danske Gymnastik og Idrætsforeninger DGI og International Sport and Culture Association ISCA (18/6), Danske Koncert- og Kulturhuse (10/8), Design Danmark (10/8), Det Danske Spejderkorps (8/8), Det Frivillige Kulturelle Samråd (10/8), Det Jyske Musikkonservatorium (20/6), DJBFAKomponister og Sangskrivere (15/6), Europabevægelsen (10/8), Europa-Nævnet (26/6), Grønlands Hjemmestyre / Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke (25/6), JazzDanmark (10/8), Kulturelle Samråd i Danmark (10/8), Kulturhusene i Danmark (10/8), Region Midtjylland (8/8), Statens Kunstfond (6/7), Aalborg Universitet (8/8), Aarhus Universitet (8/8).

Høringssvarene kan opsummeres som følger:

Bibliotekarforbundet, Dansk Arbejdsgiverforening, Det Jyske Musikkonservatorium, Europa-Nævnet, Statens Kunstfond og Aalborg Universitet har ingen bemærkninger.

Generelt

Kommissionens meddelelse om en ny europæisk kultur-dagsorden modtages generelt positivt:

DJBFA finder det prisværdigt, at Kommissionen ønsker at arbejde med og løfte den kulturelle dagsorden i EU, ligesom indholdet af meddelelsen bakkes generelt op af Grønlands Hjemmestyre.

Region Midtjylland noterer sig med stor glæde, at Kommissionen har skabt en dagsorden, der i overvejende grad ligger i direkte forlængelse af regionens initiativer under kulturhovedstadsåret Aarhus 2017.

Design Danmark finder grundlæggende, at meddelelsen er et rigtig godt initiativ, ligesom Kommissionens fremlagte tanker og initiativer i meddelelsen overordnet støttes af Danske Koncert- og Kulturhuse.

Meddelelsen bifaldes ligeledes af Creative Europe Desk DK, og Det Danske Spejderkorps bemærker, at den nye europæiske kulturdagsorden har gode intentioner.

Også Amatørernes Kunst & Kultur Samråd AAKS bifalder meddelelsen, idet man håber, at ønsket om at styrke borgernes deltagelse i kulturelle aktiviteter ikke kun gælder borgernes publikumsdeltagelse, men også borgernes egen udfoldelse, således at den folkelige kultur også inddrages og værdsættes.

Formål og indhold

I forhold til meddelelsens formål og indhold er der blandt flere høringsparter tilslutning til Kommissionens afsæt og analyser i kulturmeddelelsen:

Kulturhusene i Danmark og Dansk Folkeoplysnings Samråd deler fuldt ud Kommissionens opfattelse af, at kultur fremmer det aktive medborgerskab, de fælles værdier, inklusionen og den interkulturelle dialog i Europa og i hele verden. Man deler analysen af udfordringerne, der ikke kun handler om vækst og beskæftigelse, men også om demokratiske udfordringer og udfordringer i forhold til inklusion og sammenhængskraft.

Dansk Folkeoplysnings Samråd finder det væsentligt, at kulturbegrebet også omfatter den folkelige kultur, ligesom Det Danske Spejderkorps peger på, at kulturelle aktiviteter også omfatter deltagelse i folkeoplysende aktiviteter og foreninger. Kulturelle Samråd i Danmark glæder sig over, at ordet "deltagerbaseret kunst" anvendes i meddelelsen. Målsætningen om at styrke det europæiske kultursamarbejde anses desuden for væsentlig af Kulturhusene i Danmark, Det Frivillige Kulturelle Samråd og af Kulturelle Samråd i Danmark.

Aarhus Universitet finder Kommissionens fokus på kultur og kulturarvens økonomiske og sociale betydning positivt.

Europabevægelsen finder det positivt, at Kommissionen ønsker at styrke en fælles-europæisk identitet, men ønsker mere konkrete forslag til, hvordan målsætningen kan forankres i det fremtidige arbejde med en ny europæisk kulturdagsorden. I den forbindelse opfordres til, at Kommissionen fortsat samarbejder med NGO'er for at nå deres målsætninger i kulturdagsordenen.

Region Midtjylland tilslutter sig i særlig grad bl.a., at dagsordenen peger på vigtigheden af at styrke forbindelserne mellem kultur og andre politikområder. Endvidere tilslutter Region Midtjylland sig betydningen af lokal forankring og byers og regioners potentiale i forhold til at realisere kulturens potentiale i et udviklingsperspektiv.

Der stilles imidlertid også spørgsmål til Kommissionens meddelelse:

Design Danmark henviser til, at en fælles europæisk kulturindsats, hvor man beskæftiger sig med borgernes følelser, identitet og selvforståelse, også kan være

vanskelig at benytte som middel for at opnå større enhed og fælles forståelse i Europa. Kommissionen må på den baggrund sikre sig, at den er i overensstemmelse med den folkelige identitet, som ikke er en enhedskultur, men en diversificeret kultur, der dog har nogle fælles træk og lighedspunkter.

Europabevægelsen peger på, at Europa har et stort og væsentligt kulturfællesskab, som det er vigtigt at styrke. I sig selv har kulturområdet brug for en selvforståelse, der rækker ud over, men ikke erstatter den nationale selvforståelse.

Creative Europe Desk DK bemærker, at der i meddelelsen lægges an til en øget instrumentalisering af kulturbegrebet, således at kulturen i den nye kulturdagsorden tjener formål, som normalt ikke hører under kulturområdet. Derfor anbefaler man, at der i den nye kulturdagsorden gives mulighed for udfoldelse af kultur og kulturaktiviteter, som ikke alene tjener andre formål. Amatørernes Kunst & Kultur Samråd peger på, at tilgangen til kulturområdet i meddelelsen på den ene side afspejler en øget forståelse for den rolle, kulturen kan spille i den moderne virkelighed. På den anden side vurderes tilgangen også som meget instrumentel og uden den store forståelse for, at kreativitet og kultur i sig selv har en værdi. Region Midtjylland gør opmærksom på, at man er forpligtet til at give kunst og kultur fornødent rum til udvikling, og at dette er en forudsætning for, at kunsten og kulturen kan spændes for den sociale, økonomiske og inklusive dagsordens vogn.

DGI og International Sport og Culture Association ISCA undrer sig over, at meddelelsen ikke medtager idrætten som et middel til at fremme kulturdagsordenen i Europa, når der i Danmark og de fleste andre EU-lande er fine erfaringer med at anvende idrætten som kulturfremmer.

Med hensyn til meddelelsens fokusområder grupperer svarene sig inden for følgende:

Creative Europe Desk DK og Region Midtjylland bakker op om meddelelsens fokus på den *sociale, økonomiske og eksterne* dimension. Aarhus Universitet nævner den *økonomiske og sociale dimension*, mens Kulturelle Samråd i Danmark og Det Frivillige Kulturelle Samråd har valgt alene at kommentere den *sociale og eksterne* dimension. Design Danmark rejser spørgsmålet om, hvorfor Kommissionen har foretaget en opdeling i forskellige dimensioner, idet det normalt vil være betænkeligt at adskille interne og eksterne fora.

Grønlands Hjemmestyre har særligt bemærket meddelelsens to tværgående temaer vedr. hhv. *kulturarven og det digitale område*, ligesom Aarhus Universitet med sit særlige forskningsmæssige fokus på digitalisering og innovation vil kunne bidrage yderligere til forskning inden for dette tema. Det Frivillige Kulturelle Samråd opfordrer til at sætte fokus på *Europas kulturarv* som en fælles ressource.

Danske Koncert- og Kulturhuse efterlyser en mere nuanceret holdning til *det digitale område* og henviser til, at indsatsen *Digital4Culture* i meddelelsen alene tager afsæt i digitaliseringens positive demokratiske og økonomiske effekter. Der peges

imidlertid på, at det eksisterende digitale marked også giver især økonomiske udfordringer for kunstnere og øvrige rettighedshavere med en afsmittende effekt på den øvrige musikbranche, herunder koncertarrangører.

Aarhus Universitet bakker særligt op om tiltag i meddelelsen, der vedrører *forskning og videregående uddannelse* samt tiltag, der kan forbedre *vilkårene for de kreative industrier*.

Region Midtjylland og Amatørernes Kunst & Kultur Samråd AKKS tilslutter sig meddelelsens fokus på kulturens betydning for *sundhed og trivsel*, og Amatørernes Kunst & Kultur Samråd henviser til, at der findes forskningscentre i Europa, der allerede beskæftiger sig med emnet.

Opfølgning på meddelelsen

Med hensyn til en opfølgning på meddelelsen er der bl.a. følgende opfordringer:

JazzDanmark og DJBFA/Komponister og Sangskrivere opfordrer til, at der sættes fokus på *musikbranchen*. JazzDanmark peger bl.a. på vigtigheden af tværnationale musikprojekter, fremme af et mangfoldigt musikliv og udvikling af alle musikgenrer, mens DJBFA/Komponister og Sangskrivere mener, at der bør arbejdes videre med digitaliseringens virkning på musikbranchen, herunder især konsekvensanalyser og handlingsplaner for overgangen til streamingtjenester/algorithmemønstre med de dertil underliggende forretningsmodeller.

Design Danmark peger bl.a. på, at design som kompetence kan spille en vigtig rolle for opbygning af europæisk identitet og en øget indsats i forhold til innovation, iværksætteri, brobygning mellem kunstarterne og borgerne samt i forbindelse med by- og regionsudvikling. Designområdet bør på den baggrund få sin plads i paletten af nye satsningsområder, og Design Danmark giver forslag til konkrete udviklingsprojekter som f.eks. etablering af en europæisk designpris, et fælles designmagasin, et EU-designmærke, masterclasses mv.

Creative Europe Desk DK, Det Frivillige Kulturelle Samråd, JazzDanmark, Kulturhusene i Danmark og Aarhus Universitet finder det vigtigt at sætte fokus på øget mobilitet for forskellige grupper af aktører (kunstnere, civilorganisationer mv.) i det videre arbejde med meddelelsen.

Det Danske Spejderkorps opfordrer til at have fokus på forenkling af administration af EU-programmer.

Dansk Folkeoplysnings Samråd, Europabevægelsen, Det Frivillige Kulturelle Samråd ønsker at sætte fokus på civilsamfundets rolle i kulturdagsordenen, ligesom Det Danske Spejderkorps opfordrer til også at inddrage unges deltagelse i kulturlivet gennem foreninger og organisationer.

Creative Europe Desk DK støtter bl.a., at der (under den sociale dimension) bl.a. er fokus på udvikling af tiltag til at understøtte social inklusion, herunder skabes

incitament til at fremme kønsligestillet projektstyring, at der (under den økonomiske dimension) bl.a. er fokus på at fremme gunstige økosystemer for kulturelle og kreative industrier, herunder adgang til finansiering, samt at der (under den eksterne dimension) bl.a. er fokus på kultur og interkulturel dialog med henblik på fredelige relationer mellem forskellige samfund.